

At komme godt fra start

Dramalege skaber trivsel, øget selvværd og et styrket fællesskab – foruden helt basale sociale færdigheder

Anna Ross Agner er lærer og teaterpædagog med en mission om at gøre undervisning mere legende, kropslig og nærværende, og med et håb om en folkeskole, hvor hvert barn blomstrer i fællesskabet.

"Dagens Drama – skab trivsel i indskolingen" består af små, overskuelige lege, der tager 5-15 minutter, og som hverken kræver særlige materialer eller lokaleforhold – eller voksne med særlig erfaring i brug af drama i dagligdagen. Illustreret af Rikke Jensen, Grafisk Design

Olivia! Kom! Vi har brug for dig. Så enkelt kan det siges, at et barn hører til. Råbet gjalder i multirummet på en skole i indre København, hvor 1.B har dramatime. Børnene er gruppevis i gang med at skabe tableauer over dyr, og den gruppe, der skal vise en kat er lige blevet uenige om, hvor lang ryggen skal være. Jeg kan forestille mig mange gruppeopgaver, hvor det nok er irriterende, når et medlem ikke vil være med, men så heller ikke mere end dét. Sådan er det ikke her. Tableauet er afhængigt af alles deltagelse og alles samarbejde. Olivia, der havde sat sig med armene over kors i et hjørne, kunne godt have fået lov at sejle sin egen sø, men her mangler der simpelthen en del af figuren, og resten af gruppen må tænke kreativt for at rumme Olivias idé, og Olivia er nødt til at gå på kompromis og anerkende andres idéer for at kunne udfylde sin andel i den hele figur. Jeg har skrevet bogen "Dagens Drama – skab trivsel i indskolingen", som er en guide til at bruge dramalege til løbende at understøtte arbejdet med børnenes trivsel. Legene i bogen hjælper både det enkelte barn og gruppen som helhed med at udvikle sig. Det enkelte barn understøttes i glæden ved at være sig selv, at udvikle gå-på-mod og handlekraft og være en del af gruppen. Samtidig trænes gruppen i at kunne rumme forskelligheder og følge hinandens udvikling. Året gang i børnehaveklassen er rammen for bogen, og der er progression i legene: I starten af skoleåret drejer de sig om

gruppen, at børnene finder plads til sig selv og hinanden og tør stå frem og lytter og er opmærksomme på hinanden. Derefter undersøges og udvides de nære relationer, og sidst på året kan legene bruges til konflikthåndtering. Hver leg indledes med en faktaboks om formål, den minimale forberedelse og lokaleforhold (for det meste er klasselokalet fint).

Gruppen

Vi starter med at koncentrere os om gruppen, og alting foregår i rundkreds. Først undersøger vi selvfølgelig, hvad en rundkreds er, så sansning og sprog følges ad. Her leger vi bla. navnelege og send-videre-lege og øver os i at være opmærksomme på hinanden i fællesskabet. En af de simple øvelser er at sende en fysisk ting (fx en blyant) rundt bag om ryggen fra barn til barn. I øvelsens formål står der: "Fortsat træning af rundkredsstrukturen. Opmærksomheden er i høj grad på tin-

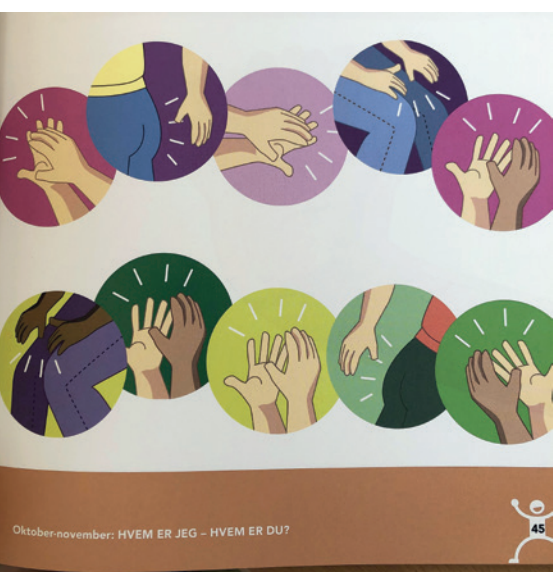

"Send videre"

gen, og det at samarbejde er en nødvendighed for at kunne gennemføre øvelsen". Om forberedelse af klassen står der: "Ingen, men børnenes engagement kan skærpes ved på tur at lade dem have en lille ting med (hjemme fra eller fx fundet i klassen), som skal sendes rundt". Som til de fleste øvelser og lege er der et Byg videre-for-slag, der gør legen sværere og også mulig at variere, så man kan lege den mange gange.

Hvem er jeg – hvem er du?

I efteråret er der fokus på at se og blive set. De fleste børn har på nuværende tidspunkt fundet en plads i fællesskaberne og også fundet ud af, hvem det er mest naturligt at lege med. Det er rart og trygt, men ikke for dem som ikke har nogen endnu. Derfor skal vi hele tiden understøtte muligheden for at se hinanden i et nyt lys og at lære hinanden bedre at kende. Grundele-

Klappeleg, illustratør Rikke Jensen, Grafisk Design

mentet er fagter, og naturligvis er der en lille forklaring om, hvordan man arbejder fornuftigt med fagter. En leg, jeg tit leger – med mennesker i alle aldre og også på forskellige sprog, er "Jeg kan godt lide (at)", hvor man efter tur sætter fagter på en ting, man godt kan lide. Legens formål er beskrevet som: "At lære at præsentere sig selv, at lære hinanden at kende, at vente på tur, at kigge/lytte til andre" og

om rummet står: "Øvelsen kan med fordel gennemføres i rundkreds, men den kan også gennemføres fra børnenes pladser. Tag fx et skridt bagud fra pladsen, så der er plads til bevægelse". Pointen er nemlig, at de fleste lege også kan gennemføres en grå-våd novemberdag, hvor man pludselig har 10 minutter at træde vande i. Viderebygningen til dette er "Her til morgen" som er et vindue til at opleve diversitet og at vores liv ikke er ens.

Resten af året er der spejlingsøvelser, bilvask, meditation, lege i den nu fleksible rundkreds, og så sluttet der af med tableauerne.

Behovet for bogen

Trivslen hos børn og unge tales der meget om i medier og rapporter. I september dokumenterede Børns Vilkår og Nordea-fonden, at hvert femte barn i 4. og 7. klasse ikke vil i skole, og bladet Folkeskolen kunne sidste år rapportere, at mere end halvdelen af piger i 9. klasse mistrives. (august 2023). Sådan er det heldigvis i de færreste børnehaveklasser. Fordi der er tid til langsommelighed, og fordi der endnu er tid til leg og hvilestund. Og fordi børnehaveklasseledere er klædt imponerende godt på til at se børnene og håndtere overgange, så barnet kommer godt fra start.

I ovenstående rapporter efterspørges trygge fællesskaber. Børnene fremhæver frygten for ikke at kunne være sig selv, ikke turde at stille sig frem i en gruppe, og så savner de undervisning, der er sjov og anderledes. Det er søreme trist, og noget vi kan gøre op med, hvis vi opfatter drama som pædagogisk metode, og hvis vi bruger den anderledes undervisningsform allerede fra starten af – og følger op og gentager i resten af skoletiden. Trygge fællesskaber skal hjælpes i gang og de skal styrkes, og de skal dyrkes.

Drama træner empati

Drama hjælper til at løfte blikket fra mig-mig-mig

Drama kan hjælpe til at regulere arousal-niveau

Drama kan være et fælles tredje til at tale om følelser

Drama skærper fokus og koncentrationsevne

Jeg møder jævnligt voksne, som føler sig usikre på eller ikke bryder sig om at arbejde med drama, måske fordi det er grænseoverskridende eller kan føles som værende lidt i familie med kaos, eller "Der er ikke tid" ... "Vi har ikke ordentlig plads" ... "Jeg kan ikke finde ud af det". Jeg forstår alle indvendingerne, og det er med dem i baghovedet, at jeg har skrevet "Dagens Drama – skab trivsel i indskoling", for at gøre dramalege overkommelige og tilgængelige for alle, og jeg håber, at du med bogen i hånden vil føle dig klædt på til at gøre forsøget.

Bogen indledes med en præsentation af arbejdsformen og overvejelser til den praktiske gennemførelse, fx hvordan man skaber rum eller undgår kaos, og følges så op af simple, overskuelige lege, der skaber fællesskab, forståelse for hinanden og trivsel, og som kræver minimal forberedelse for den voksne. Tanken er, at man kan følge legene fra start til slut, eller at man kan plukke i dem. I hvert kapitel har jeg desuden givet et forslag til progression og gentagelse. Bogen er skrevet, så den umiddelbart kan anvendes af dig, der ikke har erfaring med at inddrage drama i hverdagen, og den kan også bruges som idékatalog af dig, der har mere erfaring; mange af beskrivelserne rummer nemlig forslag til, hvordan man kan lege videre eller forstørre legene.

Hvis du har brug for hjælp til anvendelsen af bogen eller har lyst til et forløb på din skole, kan du kontakte mig på anna@annaagner.dk. Find også gerne inspiration på min hjemmeside www.annaagner.dk

Den første anmeldelse af bogen siger: "Dagens Drama – skab trivsel i indskoling er anvendelig og relevant. Jeg håber - især for ungerne - at bogen bliver vel modtaget og får en stor udbredelse, hvor indskolingslærerne aktivt bruger den i undervisningen. Den kan gøre en forskel."

Dagens Drama – skab trivsel i indskoling. Forlaget Pøhler, 94 s., 400 kr inkl moms – kan købes hos forlaget – eller lånes på CFU/ biblioteket.